

Тема 1.5

Суспільні цінності та пріоритети в умовах війни

У цій темі Ви дізнаєтеся, що коли змінюється реальність – оновлюються цінності, переглядаються пріоритети. Те, що раніше вважалося важливим, втрачає свою привабливість і може сприйматися неактуальним. У центрі нашого світогляду стають такі виміри: любов до оточуючих та Батьківщини, свобода, дружба, стабільність, взаємна підтримка, активна громадянська позиція, безпека, життя. У цьому – запорука виживання, перемоги і повоєнного розвитку.

Ключові здобутки
у вивченні теми

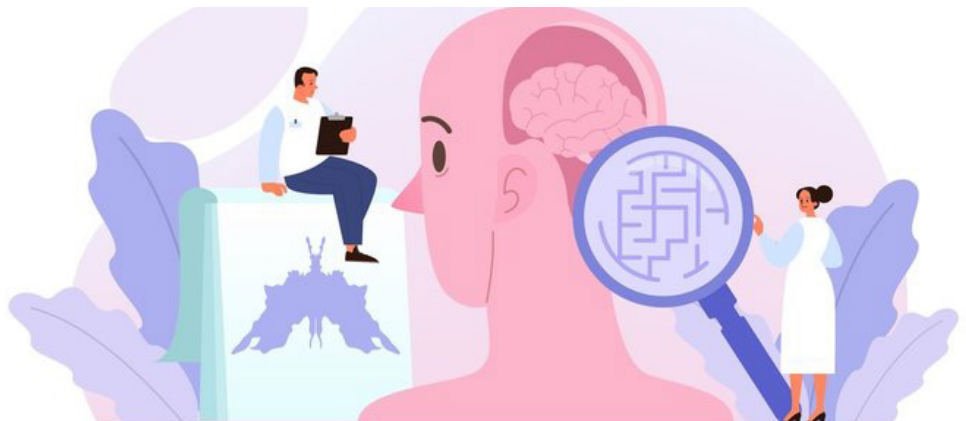
3D

Досліджуємо, чому в умовах війни відбувається переосмислення цінностей та пріоритетів.

Розуміємо зміст та значення цінностей для людини, яка опинилася в екстремальних умовах.

Діємо – формуємо навички імплементації цінностей у життєву стратегію людини.

Розглядаємо
та обговорюємо

«(...) Наше життя поділилось на «До» і «Після». Люди потрапили в ситуацію зміни звичного способу речей, ситуацію травматичного досвіду війни. Але нам необхідно жити, єднатися, допомагати один одному.

Питання цінностей, якими ми керуємось у нашому житті, є дуже важливим, особливо у воєнний період. (...) В умовах найважчих випробувань цінності не зникають з нашого життя і суттєво не змінюються. Цінності, що їх пережила, відчула людина, залишаються з нею впродовж усього життя. Феномен людських цінностей полягає у тому, що за певних умов, особливо таких як війна, у наше поле зору потрапляють найактуальніші цінності (орієнтири).

Пригадайте та назвіть головні цінності людини.

Уважно ознайомтеся із цитатою психолога Івана Рудого. Поміркуйте, яку роль відводить психолог цінностям людини у травматичному середовищі війни?

Психолог Іван Рудий,
«Як змінюються цінності під час війни?»

Модуль 1

Цінності в умовах війни (не)змінюються

«В наші дні дуже багато людей знають всьому ціну, але не розуміють справжніх цінностей».

ГРОМАЛЯНСЬКА РЕКЛАМА

Цінності – це те, у що ми віримо і до чого прагнемо. Це наші переконання. Вони є стандартом та критерієм для оцінювання як власних дій, так і дій інших людей. Цінності обґрунтовують наші рішення. Це чесноти, які цементують наше життєве кредо, і «червоні» лінії, за які ми не повинні заступати.

Важливо навчитися розрізняти/розділяти два поняття: «ціна» і «цінність». Коли мова йде про «ціну» – говорять про матеріальні блага (речі), що можна обрахувати грошми.

Коли мова йде про «цінності» – мають на увазі чесноти людини, говорять про її внутрішній стан, переконання, силу, що є всередині кожного з нас і нами керує: визначає поведінку, підказує вибір між альтернативами. Те, що прийнято називати «цінністю» немає ціни – безцінне! (Свобода, гідність, рівність, справедливість, довіра, солідарність, толерантність, права людини, любов, патріотизм, повага, визнання, шляхетність, хоробрість, креативність, цілеспрямованість, чесність, навчання, досконалість, доброта)

**Досліджуємо
та аналізуємо**

- /// Уявіть, що ваші цінності, сьогодні, в умовах війни – маяк у темну годину випробувань.
- /// Намалюйте на аркуші А-4 промені навколо маяка, що символізуватимуть найактуальніші для Вас сьогодні цінності та підпишіть їх. Обирайте з запропонованого вище переліку цінностей, додайте власні, посилаючись на особистий досвід та переконання.
- /// Довжина промінчика символізуватиме пріоритетність (важливість) для Вас названих Вами цінностей.

Тема 1.5. Суспільні цінності та пріоритети в умовах війни

- /// Довжина промінчика символізуватиме пріоритетність (важливість) для Вас названих Вами цінностей.
- /// Кажуть, що цінності «цементують» кредо людини. Подивіться на Ваш малюнок і спробуйте сформулювати своє життєве кредо в умовах війни.
- /// Нехай кожен напише біля свого «маяка» власне життєве кредо, як гасло/девiз людини, що живе в умовах війни.
- /// Прикріпіть малюнки на дошці.
- /// Роздивіться роботи однокласників.
- /// Використовуючи метод «вільного мікрофону», завершіть роботу короткими репліками – враженнями від побаченого.
- /// Чи можна припустити, що малюнки, в мирний час, презентували б іншу ціннісну матрицю кожного з вас?

Модуль 2

Обговорюємо в групах

Приймайте рішення відповідно до ваших цінностей

« (...) Кожна критична ситуація, з якою стикається людина, є своєрідною перевіркою правильності її дій, (...) можливістю звірити моральний компас – чи я вірю в те, про що говорю, чи мої цінності є справжніми, чи готовий я дотримуватися проголошених декларацій. І війна є найжорсткішою з усіх перевірок, з якими можна стикнутися в житті».

Сергій Харін, керівник бізнесу Corteva Agriscience у Східній Європі

«Справжня цінність людини вимірюється в тих речах, до яких вона прагне».

Марк Аврелій

«Слово «криза», написане китайською мовою, складається з двох ієрогліфів: один означає «небезпека», інший – «можливість».

Джон Кеннеді.

«Я не жертва обставин, я – результат моїх рішень».

Стівен Річардз Кові.

«Я вважаю, що велика частина нещастя, що сталися з людьми, має причиною неправильне судження про цінності речей».

Бенджамін Франклін.

■ Об'єднайтеся у групи.

■ Спільно проаналізуйте зміст цитат та крилатих висловів.

■ Уявіть, що перед Вами тезова чернетка промови «Система цінності людини як стратегія її виживання», яку має виголосити Ваша команда.

■ Розташуйте «тези» в логічній, з Вашої точки зору, послідовності.

■ Презентуйте варіанти плану промови кожної групи. Порівняйте результати.

Модуль 2

Про вічні цінності та Україну. Або, що варто сказати світу, коли на твою землю прийшла війна

Міркуємо разом. Звіряємо наші цінності.

« (...) 24 лютого мільйони з нас зробили вибір. Не білий прапор, а синьо-жовтий стяг. Не втеча, а зустріч. Зустріч ворога. Опір і боротьба. (...) Нам казали: «У вас немає інших варіантів, аніж здатися». Ми кажемо: « У нас немає інших варіантів, аніж перемогти».

З новорічного привітання Президента України В. Зеленського. 2023 р.

«(...) У цій війні ми боремося за свободу у всіх її сенсах. І платимо за це найвищу ціну. Ми, громадяни України всіх національностей, не маємо обговорювати своє право на суверенну та незалежну українську державу і розвиток української мови та культури».

Із промови Олександри Матвійчук на церемонії вручення Нобелівської премії миру.

« (...) Я уявляю перші дні на півострові. Коли я повертаюся додому, коли в нашому домі батьки метушаться, приходять друзі, родичі, коли мої близькі люди, які перебувають на війні, на фронті, повертаються, коли мої близькі люди, які зараз у в'язницях перебувають і в полоні, – вони всі живі та здоровими повертаються. Коли ми всі разом ідемо на берег Чорного моря, коли співаємо наші пісні».

Алім Алієв, правозахисник, журналіст, дослідник і менеджер освітньо-культурних проєктів

« (...) Коли ми говоримо про цінності під час війни, то рівнозначними для нас є повага, взаємодопомога, людяність, оптимізм, сміливість і винахідливість. (...) Українки несуть цінності добра в європейські суспільства».

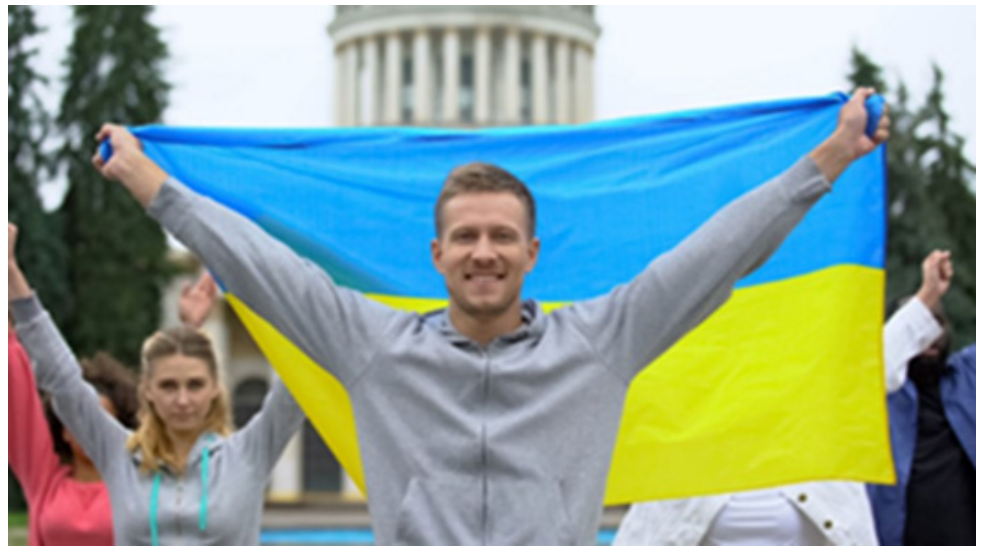
Із промови Олени Кондратюк, заступниця Голови Верховної ради на шостому Українському жіночому конгресі

« (...) Людям, у яких є сім'я, дуже пощастило. Я би хотів, щоб ви не забували про це. У мене після 24 лютого дуже змінилося ставлення до створення сім'ї. Раніше було якось байдуже, а тепер я мрію знайти кохану дівчину, мати багато дітей. Я навіть уявляю, як ми вінчаємося у гарнізонному храмі».

Павло Калитовський, головний сержант підрозділу 125-ї окремої бригади територіальної оборони, 40 років

Застосовуємо набуті знання та досвід.

- *Напишіть відкритого листа чи зафільтуйте, як Ви це вмієте, яскраве, коротке відео про себе, про Україну, про ... війну.*
- *Розмістіть звернення у соцмережах.*
- *Голос кожного українця має бути почутим. Разом, ми – сила!*

Надихніться пісню, яку знає і повторює за нами увесь світ, пісню, що уособлює всі цінності незламного народу, який бореться. Ой у лузі червона калина. Андрій Хливнюк і Pink Floyd

1.Б. ОЙ У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА ПОХИЛИЛАСЯ

♩ 96 Рішуче (-)

Ой у лу - зі чер-во-на ка-ли - на по - хи-ли - ла -
Чо-гось на - ша слав-на Ук-ра - і - на за - жу-ри - ла -

(V)

ся, А ми ту - ю чер-во-ну ка-ли-ну пі-дій - ме - мо,
ся.

V

А ми на - шу слав-ну Ук-ра - і - ну, гей-гей, роз-ве-се-ли-мо.